

Kondicionali

U japanskom postoje 4 različita kondicionala čije je sitnije razlike u značenju jako teško opisati. U nastavku je opisana njihova tvorba, kao i najčešće situacije u kojima se prirodno koriste. Svi se u rečenici pojavljuju u obliku

<uvjet><posljedica>

Prirodna posljedica - と kondicional

Tvori se dodavanjem čestice と izravno na neprošli predikatni oblik. Implicirana je uzročno posljedična veza, što znači da se prva rečenica (unatoč tome što je uvijek u neprošlom vremenu) događa prije druge (koja može biti i u prošlosti). Također, ne implicira se nesigurnost - uvijek kad se dogodi prva rečenica, dogodi se i druga.

さくら さ
四月になると、桜が咲く。 Kad dođe Travanj, cvate sakura.
いえ かえ はは ま
家に帰ると母が待っていた。 Kad sam se vratio kući, majka (me) čekala.
(impl. da je to nešto uobičajeno i očekivano)
はや ちこく
速くしないと遅刻するよ。 Ako ne požuriš, zakasnit ćeš.
た
4に5を足すと、9になります。 Kad na 4 dodaš 5, dobiješ 9.

Hipotetski ako → onda - ば kondicional

Tvori se iz glagola i pridjeva prema sljedećoj tablici:

	一段	五段	い	な	くる	する	ある	だ
rep	～る	～u	～い	～な				
ば kond.	～れば	～e ば	～ければ	～であれば	くれば	すれば	あれば	ならば

Ovaj kondicional implicira hipotetski uvjet za drugi dio rečenice. Ponekad se koristi kao općeniti kondicional, ali u savjetima i prijedlozima može zvučati agresivno i inzistirajuće, pa oprezno s tim. Često stavlja naglasak na uvjet, naglašava značenje **ako**. Vrlo je bitno da se uvjet o kojem govorimo još nije dogodio - *hipotetski* je.

どうだい にゅうがく
どうすれば東大¹に入学できますか。 Što trebam raditi da upadnem na tokijsko sveučilište?
べんきょう ごうかく
勉強すれば合格するよ。 Ako budeš učio, proći ćeš.
あと1000円さえあれば、このコートを買えるのに。
Da mi je još 1000 jena, mogao bih kupiti ovaj kaput.

Kad želimo navesti minimalne uvjete za nešto, koristimo česticu さえ kao u primjeru iznad. U tom slučaju uvijek koristimo ば kondicional, a čestica さえ lagano mijenja značenje rečenice, npr:

¹東大 je skraćeno od 東京大学, slično kako u Zagrebu kažemo FER, PMF ili FFZG

勉強さえすれば、合格するよ。 *Trebaš samo učiti pa ćeš proći.*

はら にゆうかい
お金さえ払えば、だれでも入会できる。 *Bilo tko se može učlaniti ako plati.*
お前さえいなければ、ロドリゴは私の物になっていたのに。

Samo da nije bilo tebe, Rodrigo bi bio moj.

U iznimno kolokvijalnom govoru, ponekad se umjesto *ば* govori *や* koji se pomalo nepredvidivo stapu s glasovima ispred, npr 言えば → 言いや ili すれば → すりや.

Općeniti kondicional - ら

Tvori se dodavanjem *ら* na prošlost glagola i pridjeva, a implicira da postoji velika vjerojatnost da će uvjet biti ispunjen. U hrvatskom ga zbog toga često prevodimo koristeći *kad* umjesto *ako*.

しごと お でんわ
仕事が終わったら電話する。 *Nazvat ću te poslije posla.*
日本に行けたらいいな。 *Bilo bi baš dobro kad bih mogao otići u japan.*
雨がやんだら、外に出た。 *Kad je prestala kiša, izišao sam van.*

Kad dođe do neočekivane posljedice, koristimo ovaj kondicional:

まど あ おおごえ
窓を開けたら、下でたけしくんが大声で歌っていた。
Otvorio sam prozor, a kad tamo ispod Takeši pjeva iz petnih žila.
ぎんこう ゆうじん
銀行に行ったら友人に会った。 *Kad sam išao u banku, sreo sam prijatelja.*

Zbog fleksibilnosti, *ら* kondicional se najčešće koristi u govoru, a vrlo je popularan među stranim govornicima jer ga je teško zloupotrijebiti. Jer odaje dojam lijenosti, u pisanju se znatno rjeđe koristi.

Kontekstualni kondicional - なら

Dobiva se dodavanjem čestice *なら* na imenicu ili predikatni oblik. Za razliku od ostalih kondicionala, ne povezuje uvjet i rezultat kao uzrok i posljedicu. Zbog toga nije bitno je li i kada uvjet ispunjen u odnosu na rezultat. U ovom slučaju, bolje je *uvjet* zamijeniti za *kontekst*. Ovaj kondicional kaže - ako je *kontekst* ovakav, onda *rezultat*. Zbog toga se jako često koristi u zamolbi i davanju savjeta.

つ
行くなら私も連れて行ってください。 *Ako ideš, povedi i mene.*
ふ かさ も
雨が降りそうだから、出かけるなら傘を持ってね。
Čini se da će padati kiša pa ponesi kišobran ako ideš van.
しゅうでん ま あ はや
終電に間に合いたいなら、速くした方がいいよ。
Ako hoćeš stići na zadnji vlak, bilo bi ti bolje da požuriš.
はなし はや
それなら話が早い。 *Ako je tako, sve smo riješili.²*

²Izraz 話が早い znači *nema komplikacija, jednostavno se dogovoriti* i slično.